

Практичне заняття 1. Типологія помилок

Короткий конспект теми за питаннями:

1. Основні принципи класифікації помилок
2. Назвіть типові мовні помилки
3. Схарактеризуйте друкарські помилки
4. Розкрийте зміст редакційних помилок

Література:

Капелюшний А. О. Редагування в засобах масової інформації. Львів, 2005.

Капелюшний А.О. Типологія журналістських помилок. Львів, 2000.

Партико З.В. Загальне редагування. Львів: Афіша, 2006

Практичне заняття 2. Методи редагування

Короткий конспект теми за питаннями:

1. Схарактеризуйте основні методи контролю
2. Визначте методи виправлення.

Дайте короткі відповіді на запитання:

1. В чому полягає особливість параметричних методів контролю?
2. Що повинен мати редактор для контролю повідомлень списковим методом?
3. Схарактеризуйте шаблонні методи редагування.
4. Проаналізуйте структурні методи редагування.
5. Коли застосовуються аналітичні методи?
6. Яким чином перевіряють повідомлення за допомогою когнітивних методів?
7. В чому сутність положенєвих методів редагування?
8. Схарактеризуйте компаративні методи редагування.
9. Як класифікують методи виправлення.
10. Визначте послідовність операцій виправлення.

Завдання 1

1. Поясніть, чому заміна одних компонентів іншими, переставлення, видалення, вставлення компонентів належать до формалізованих (нетворчих) методів виправлення, а скорочення, опрацювання, перероблення – до неформалізованих, тобто творчих.
2. Вирішіть тестове завдання:

1. Стилистичні помилки належать до

А. редакційних

В. мовних

С. друкарських

2. Редакційні помилки, що не спотворюють значення слова, називаються

А. модальними

- В. неістотними
- С. локальними
- 3. До друкарських помилок належать**
 - А. пропуск слова
 - В. повторення інформації різними словами
 - С. пропуск розділового знаку
- 4. Метод редагування, згідно з яким компонент повідомлення накладається на шаблон, що є в нормативній базі, називається**
 - А. Параметричним
 - В. Списковим
 - С. Шаблонним
- 5. До неформалізованих методів редагування належать**
 - А. Видалення
 - В. Скорочення.
 - С. Вставлення
- 6. Контроль орфографічної правильності слова здійснюють за допомогою метода**
 - А. спискового
 - В. шаблонного
 - С. параметричного
- 7. За допомогою когнітивного метода здійснюють**
 - А. контроль довжини слова
 - В. контроль за рубрикацією
 - С. контроль правильності використання значення слова
- 8. Метод контролю за уявою є частиною**
 - А. Когнітивного методу
 - В. Аналітичного методу
 - С. Компаративного методу
- 9. Метод формалізованого виправлення, коли додають потрібний компонент для усунення помилки, називається**
 - А. Скороченням
 - В. Видаленням
 - С. Вставленням
- 10. Неточна вказівка на час події належить до редакторських помилок**
 - А. модальних
 - В. темпоральних
 - С. локальних

Практичне заняття 3 Синтаксис складного речення

Вправа 1. Позначте цифрами: 1 — просте речення; 2 — складне речення.

1. Настав теплий ранок, дихає свіжістю земля.
2. Кленовий листочок покружляв у повітрі й упав у калюжу.

3. У лісі сльозяться крихітні струмки, розквітає кожна квітка.
4. За селом починався гай, і вузька стежка вела через нього.
5. За багато віків Київ пережив і побачив немало.
6. З року в рік Київ прикрашається новими будинками, парками, проспектами.
7. Злетіла пташка високо, а людина ходить тільки по землі.

Вправа 2. З поданими фрагментами утворіть прості речення з однорідними членами та складносурядні.

Зразок. Берези запечалились і затихли (просте речення з однорідними членами).— Берези запечалились, і хмари облягли навколо діброви (складносурядне речення).

1. Небо ще світилося ...
2. Осінь щедро засипала дубовим листям посохлі трави ...
3. До землі прихилився зоряний вечір ...
4. Вона припала матері до рук ...
5. У печі палав вогонь ...
6. Чорні голі дерева стояли в садку ...
7. Насунули снігові хмари ...
8. Світло хвилями ллється з неба...

Вправа 3. Трансформуйте прості речення в складнопідрядні. Визначте смислові відношення між частинами складних речень.

Зразок. Через розмиті дороги будівництво мосту припинено. – Будівництво мосту було припинено, бо дороги розмило.

1. Після дощу яскраво зазеленіла озимина.
2. Раннього осіннього вечора йшов дощ.
3. Через рік у нашому місті збудували залізничний вокзал.
4. Улітку Уляна вибігла у садок милуватися деревами.
5. Навесні в українських степах по селах починали лаштуватися в далеку дорогу чумаки.

Вправа 4. Визначте серед наведених речень складні з підрядними з'ясувальними, поясніть розділові знаки.

1. Про нас думають, виходячи з того, що ми робимо, який маємо вигляд, що ми кажемо і як ми це кажемо.
2. Грецький філософ Геракліт якось сказав своїм учням, що все змінюється, окрім закону змін.
3. Відчуття власної значущості є однією із тих рис, яка відрізняє людину від тварини.
4. Єдиний спосіб на землі вплинути на іншу людину — це говорити про те, чого вона хоче, і навчити її, як здобути бажане.
5. Якщо ви хочете мати однодумців, ставтесь із співчуттям до думок і бажань інших.
6. Ніколи не кажіть людині, що вона помиляється.
7. Робіть так, щоб те, на що ви спрямовуєте людей, здавалося їм нескладним

Вправа 5. Схарактеризуйте складні речення з підрядними місця та часу, поясніть пунктограми.

1. Де кров текла козацькая, трава зеленіє (Т. Шевченко).
2. Лесі Українці було тринадцять років, коли вона надрукувала в журналі свій перший поетичний твір (з журналу).
3. Хмельницький відновлює український політичний організм там, де він давно перестав існувати, створює могутне

високоорганізоване військо. 4. У час, коли більшість масових повстань у Європі Нового часу зазнали поразки, Велике Українське повстання 1648 р. перемогло (З тв. О. Субтельного). 5. А він пригадує село, в садку налиті сонцем сливи, там, де дитинство протекло. 6. Туди, на залиту вогнем Україну, летить моє серце, летить (З тв. В. Сосюри).

Вправа 6. З поданих простих речень складіть складнопідрядні з однорідними підрядними, з'єднаними одиничним сурядним сполучником. Поясніть наявність або відсутність коми в реченнях.

З однорідними підрядними часу:

1. Я зустрівся з вами в дні суворі. Вогнів червоні язички сягали від землі під самі зорі . Роздирали небо літаки.

2. Особистість формується в дитинстві. Людина особливо яскраво сприймає світ. Її психіка ще не зазнала негативних нашарувань життєвого досвіду.

З однорідними підрядними означальними :

1. Блукало сто тіней у цьому полі, синьому, як льон. Тільки ти. Ні душі навколо .

Вправа 7. Перетворіть речення на складнопідрядні з підрядними обставинними.

1. Була глибока зима, але надворі ще не було снігу (допусту).

2. Контрольну роботу перенесли через відсутність багатьох учнів (причини).

3. Для розуміння мистецтва людині треба бути художньо освіченою (мети).

4. Поїзд від'їхав від вокзалу, і пасажери відійшли від вікон (часу).

Вправа 8. Накресліть моделі безсполучникових складних речень. Поясніть смислові відношення між частинами.

1. А може, в цьому й є моя сміливість: Палити серце в хуртовині сніжній, купати душу у холодній зливі. 2. На жовтій квітці декілька краплин — Ясне вино на золотавім лезі (З тв. О. Теліги). 3. Дзвенить у зорях небо чисте, Палає синім льодом шлях (Д. Павличко). 4. Яка ж хмільна відрада — Іти назустріч дням і знать: Мине печаль і знада, Покосом ляже сіножать (Ю. Клен). 5. Любім життя, топчімо зелен-ряст. Усім живим уміймо дорожити І пам'ятаймо: живемо лиш раз, Удруге нам на цій землі — не жити. 6. Пелюстка кожна повна музики: Квітує сад. 7. Матері переходять в пам'ять — Не лишають по смерті нас (З тв. М. Луківа).

Вправа 9. Самостійно складіть речення за схемами. Визначте смислові відношення , які існують між частинами складного речення.

1. [], ().

2. [], (); [], ().

3. (), [].
4. [] – [].
5. [], і [], і [].

Вправа 10. Перепишіть, розставляючи розділові знаки:

1. Або гори Карпати сповиті в синяві мряки або непроглядні густі проліси синіють здалека немов зачарований замкнений у собі окремий світ (Кобилянська)
2. Скажу вам тільки одне не можна сидіти склавши руки.
3. А ліси зеленіли напрочуд мирно а села пролітаючи мигтіли привітно а шосе блищало в далечінь як сонячна дорога опівдні на морі (Гончар)
4. Люблю коли в вікно розкрите шумлять безжурно дерева.
5. Великий ліс коло села виглядав поважно і стурбовано і лише десь-не-десь дрижало замираюче пожовкле листя на чорному гіллі зеленілась якась витривала ростинка на землі (Кобилянська)
6. Квітець виправдовував свою назву весело гомоніли струмки сніг розтанув у полях зазеленіла озимина...(Збанацький)
7. Можливо та сосна ввійшла в моє життя і поселилась в якихось там клітинах мозку тому що саме з її вершини я вперше в житті заглянув у свою долю побачив ту велич і красу яка стала у моєму житті вирішальною (Збанацький)
8. З чорного неба капали зорі і пливла по ньому білим шумом небесна ріка.
9. Щасливий той кому пером дано небачене у звичному відкрити.
10. У кожного з нас є свій берег на якому ми народилися і вирости куди завжди в подумках тягнемося своїм серцем де б ми не бували.